Utdannings-
direktoratet

Veileder om smittevern i barnehager under covid-19 utbruddet 2020

Denne veilederen skal gi råd og støtte til barnehager i drift under koronavirusutbruddet (covid-19) våren 2020.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 15.04.2020

Innhold

Innledning

Barnehagens samfunnsrolle

Smitteforebyggende tiltak

- Syke personer skal ikke være i barnehagen
  - Når skal barn, foresatte og ansatte møte i barnehagen?
  - Når skal barn, foresatte og ansatte ikke møte i barnehagen?
  - Når sykdom oppstår i barnehagen
  - Hva hvis en i husstanden til barnet eller den ansatte er syk
  - Hvis en i husstanden til barn/ansatt har bekreftet covid-19
- God hygiene
  - God hånd- og hostehygiene
  - Godt renhold
- Redusert kontakthyppighet mellom personer

Er det noen barn og ansatte det må tas spesielle hensyn til?

- Barn med kroniske sykdommer
- Voksne (foresatte/ansatte)

Opplæring av ansatte og informasjon til foresatte

Sjekkliste for smittevern i barnehager

Kilder

Innledning

Denne veilederen skal gi råd og støtte til barnehager i drift under koronavirusutbruddet (covid-19) våren 2020. Denne kommer i tillegg til eksisterende regler og retningslinjer beskrevet i «Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.» [1] [2]. Veilederen er gyldig fra publiseringsdato 15.04.2020, og vil bli oppdatert ved behov. Utbruddets utvikling kan føre til behov for endringer på et senere tidspunkt, det samme kan praktiske hensyn som oppdages først når barnehagene er gjenåpnet. Ved nye versjoner av veilederen, vil de erstatte denne førsteutgaven.

Det er barnehageeier som er ansvarlig for å sikre at barnehagedriften skjer i samsvar med gjeldende lover og regelverk [3]. Barnehageeier er derfor ansvarlig for å sikre en forsvarlig drift som tar hensyn til smittevern. Barnehageeier er ansvarlig for å sikre internkontroll-rutiner i henhold til gjeldende forskrift. Vi understreker imidlertid behovet for at alle bidrar til å få til en god åpning av barnehagene.

Veilederen tar utgangspunkt i gjeldende rammebetingelser. Det betyr at veilederen legger til grunn at åpning av barnehagene kan skje innenfor rammen av gjeldende regelverk og finansiering, inkludert forskrifter med hjemmel i koronaloven.

Veilederen er utarbeidet av Folkehelseinstituttet og Utdanningsdirektoratet. Oppdraget ble gitt av Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet, via Helsedirektoratet.

[1] https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-12-01-928

[2] https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/miljo-og-helse-i-barnehagen

[3] Jf. barnehageloven §7

Barnehagens samfunnsrolle

Barnehager har en avgjørende rolle for barns omsorg og utvikling. De er dessuten vesentlig for samfunnsstrukturen idet de muliggjør at foresatte kan arbeide. Barnehageansatte har derfor en sentral rolle for å ivareta barna også i en pandemisituasjon. Utbruddet kan vare over lang tid, avhengig av hvilke smittebegrensende tiltak som gjøres i samfunnet forøvrig. Det har derfor stor betydning at barna kan gå

barnehagen i utbruddsperioden, samtidig som smittevernet ivaretas, både for barna og de ansatte. For å begrense smitte under en kontrollert gjenåpning av barnehager finnes det en rekke tiltak som kan settes i verk i barnehagen.

Smitteforebyggende tiltak

Det gjøres svært mange tiltak i alle deler av samfunnet som til sammen begrenser smitte-spredningen. Det er viktig å bruke tiltak som er tilpasset ulike situasjoner. De samme tiltakene kan derfor ikke alltid brukes i barnehager som i for eksempel bedrifter. Tiltakene må derfor tilpasses slik at man kan fokusere på det som er viktigst i den aktuelle situasjonen. Her beskriver vi tiltak for å begrense smittespredning blant barn og ansatte.

Formålet med rådene er å begrense og forsinke utbrudd av covid-19. De tre grunnpilarene for å bremse smittespredning er:

1. Syke personer skal ikke være i barnehagen
2. God hygiene
3. Redusert kontakthyppighet mellom personer

Det aller viktigste smitteverntiltaket er at syke personer holder seg hjemme. Hostehygiene og **å holde avstand** er avgjørende for å begrense dråpesmitte, mens håndhygiene, og spesielt det å unngå å ta seg i ansiktet med urene hender, er viktig for å hindre indirekte kontaktsmitte. Økt fysisk avstand mellom mennesker reduserer muligheten for smitte, også før symptomer på sykdom oppstår.

Til tross for godt gjennomførte tiltak, kan likevel tilfeller av covid-19 og andre infeksjoner oppstå. Dersom smitteverntiltakene listet opp i dette notatet gjennomføres, vil smitte-spredningen likevel bli begrenset. Tiltakene i teksten nedenfor er en beskrivelse av hvilke smitteverntiltak som må være på plass for å lykkes med å redusere smitterisiko til et minimum.

Syke personer skal ikke være i barnehagen

Symptomer på covid-19, særlig hos barn, kan være milde og vanskelige å skille fra andre luftveisinfeksjoner. Covid-19 smitter hovedsakelig via dråpe- og kontaktsmitte. Det er først og fremst personer med symptomer som er smittsomme, og smittsomheten er størst idet symptomene oppstår.

De hyppigst beskrevne symptomer på covid-19 er i starten halsvondt, forkjølelse og lett hoste, i tillegg til sykdomsfølelse, hodepine og muskelsmerter. Magesmerter kan også forekomme. Om lag 8 av 10 voksne personer har kun milde symptomer, hos barn er antagelig denne andelen enda høyere. Hos noen personer med covid-19 kan symptomene utvikle seg videre i løpet av en uke til hoste, feber og kortpustethet, og hos

noen svært få kan de få et alvorlig forløp med behov for behandling i sykehus. Alvorlig covid-19-sykdom er svært sjelden hos barn.

Kommunehelsetjenesten har ansvar for oppfølging rundt tilfeller med påvist covid-19 (smitteoppsporing), og skal varsle barnehagen dersom barn eller ansatte i en barnehage får påvist covid-19. Det er kommunehelsetjenesten som skal beslutte nødvendige tiltak som for eksempel å definere hvem som er nærkontakter til den syke og derfor skal i karantene, og om behov for informasjon til andre. Hvis det skulle bli behov for ytterligere tiltak er det kommunehelsetjenestens oppgave å gi pålegg til barnehagen om dette.

I dette kapittelet vil det utdypes når barn, foresatte og ansatte kan eller ikke kan være i barnehagen.

Når skal barn, foresatte og ansatte møte i barnehagen?

Barn og ansatte kan komme i barnehagen:

- Når de ikke har symptomer på sykdom.
- Ved gjennomgått luftveisinfeksjon, kan barn og ansatte komme tilbake etter at de har vært symptomfrie i 1 døgn.
- Hvis en i husstanden har symptomer på luftveisinfeksjon, men ikke har påvist covid-19, kan barnet og den ansatte møte i barnehagen som normalt. Disse skal imidlertid gå hjem fra barnehagen dersom de får symptomer (se under).
- Barn og ansatte med typiske symptomer på pollenallergi (kjent pollenallergi, rennende nese med klart nesesekret, rennende/kløende øyne) kan møte i barnehagen.
- Mange barn har ofte rennende nese uten andre symptomer på luftveisinfeksjon, og særlig etter at de har vært ute. Disse barna kan komme i barnehagen såfremt barnet er friskt.

Foresatte som er friske og ikke har symptomer på luftveisinfeksjon, kan følge og hente barna sine i barnehagen som normalt.

Når skal barn, foresatte og ansatte ikke møte i barnehagen?

Det er viktig at foresatte får tydelig beskjed og forstår grunnen til at barn med symptomer ikke skal møte i barnehage.

Barn og ansatte med luftveissymptomer:

- Barn og ansatte skal selv med milde luftveissymptomer og sykdomsfølelse, ikke møte i

barnehagen. De skal holde seg hjemme til de har vært symptomfrie i 1 døgn.

Barn eller ansatte som har bekreftet covid-19:

- Skal være i isolasjon. Det er helse- og omsorgstjenesten som beslutter hvem som skal være i isolasjon etter råd gitt av Folkehelseinstituttet (se www.fhi.no/coronavirus/). Retningslinjer til forskrift er gitt av Helsedirektoratet.

Barn eller ansatte som er nærkontakter/husstandsmedlem til en person med bekreftet covid-19:

- Skal være i karantene. Det er helse- og omsorgstjenesten som beslutter hvem som skal være i karantene etter råd gitt av Folkehelseinstituttet (se www.fhi.no/coronavirus/). Retningslinjer til forskrift er gitt av Helsedirektoratet.

Foresatte som har luftveissymptomer, er i karantene eller isolasjon:

- Skal ikke møte i barnehagen sammen med barna, og må finne andre løsninger for følging og henting av barna.

Når sykdom oppstår i barnehagen

Det er viktig at barn som får symptomer på luftveisinfeksjon blir hentet så fort det lar seg gjøre. Barnet må da vente på et eget rom sammen med en ansatt, eller ute der det ikke er andre barn. Ansatte må ta hensyn til barnets alder og omsorgsbehov, men der det er mulig kan den ansatte holde 1-2 meters avstand. Ved behov for toalett, skal dette ikke brukes av andre barn eller ansatte før det er rengjort etter bruk. Den som passer barnet må vaske hender etter å ha vært sammen med barnet. I etterkant rengjøres rom, toalett og andre områder der barnet har oppholdt seg med vanlige rengjøringsmidler.

Ansatte som blir syke mens de er i barnehagen, må gå hjem så snart det er mulig. Barna som den syke ansatte har i sin gruppe må bli ivaretatt av andre ansatte eller hentet hjem for dagen.

Barn og ansatte som får bekreftet covid-19-sykdom skal følges opp av helsetjenesten for å få forsvarlig helsehjelp. Eventuell testing avklares med lege etter gjeldende retningslinjer. Kommunehelsetjenesten vil kartlegge og følge opp kontakter til covid-19 bekreftede personer i henhold til gjeldende anbefalinger.

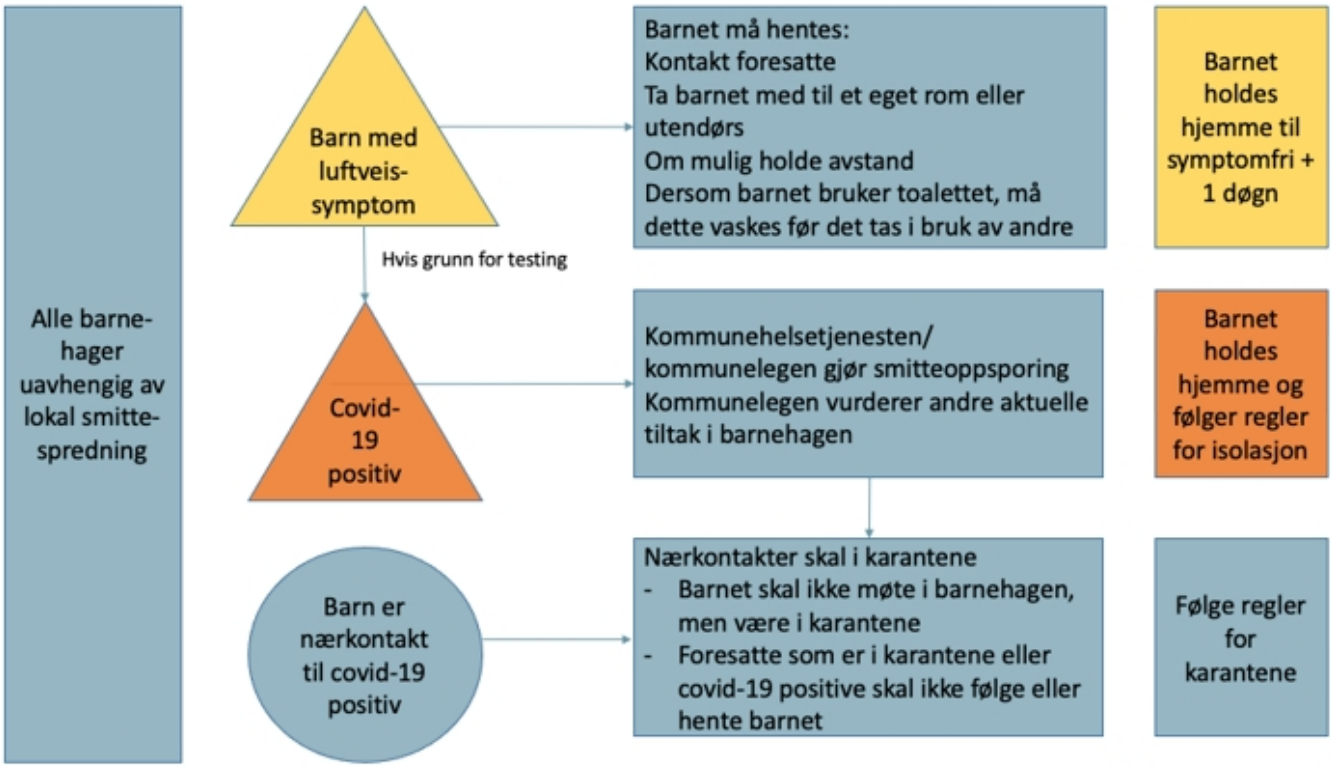
Hva hvis en i husstanden til barnet eller den ansatte er syk

Hvis en i husstanden har symptomer på luftveisinfeksjon, men ikke har bekreftet covid-19, kan barnet og den ansatte møte i barnehagen som normalt. Disse skal imidlertid gå hjem fra barnehagen dersom de får symptomer, som nevnt i avsnittet over. Andre hygienetiltak som er skissert i de følgende kapitlene, vil redusere risiko for smittespredning.

Hvis en i husstanden til barn/ansatt har bekreftet covid-19

Hvis en i husstanden har fått bekreftet covid-19, skal alle nærkontakter holdes i karantene etter råd fra helsemyndighetene. Ingen personer som selv er i karantene, kan møte i barnehagen.

Flytskjema for håndtering av syke barn i barnehager

God hygiene

God hånd- og hostehygiene

God hånd- og hostehygiene reduserer smitte ved alle luftveisinfeksjoner, også smitte med covid-19. Disse tiltakene skal redusere smitte via gjenstander og hender og redusere smitte ved hoste. Hygienetiltak skal utføres hyppig av alle, uavhengig av kunnskap om egen og andres smittestatus. Det er viktig at alle barna og

de ansatte er kjent med tiltakene under.

Ansatte anbefales å benytte tøy som kan vaskes ved 60°C, men det er ikke nødvendig med eget arbeidstøy. Munnbind anbefales ikke. Det er ikke nødvendig med annet smittevernutstyr bortsett fra hansker ved bleieskift.

Håndvask med lunkent vann og flytende såpe er en effektiv måte å forebygge smitte. Skitt, bakterier og virus løsner fra huden under vask og skylles bort med vannet. Barn og voksne skal vaske hender hyppig og grundig i minst 20 sekunder. Hendene tørkes deretter med engangs papirhåndklær.

Både de ansatte og barnehagebarna må få god opplæring i håndvask. Dette kan forsterkes ved å gi påminnelser muntlig og ved å henge opp plakater med instruksjon for god håndvask. Det anbefales å lage rutiner som barna synes er gøy å gjennomføre.

Håndvask for barn skal som hovedregel skje med voksen tilstede. Både ansatte og barn skal vaske hender:

- Før man drar hjemmefra og når man kommer hjem
- Når man kommer til barnehagen
- Etter hosting/nysing og tørking av ansikt/nesepussing
- Etter toalettbesøk og bleieskift
- Før og etter måltider
- Etter soving
- Etter man kommer inn fra uteaktivitet
- Ved synlig skitne hender
- Tørkepapir må være lett tilgjengelig til bruk for barn/ ansatte.

Alternativer til håndvask

- Viruset er følsomt for alkohol, og alkoholbasert desinfeksjon (håndsprit) er et alternativ hvis ikke håndvaskmuligheter er tilgjengelig.
- Hånddesinfeksjon plasseres på steder der det ikke er mulig å vaske hender (for eksempel i garderoben).
- Alkoholbasert desinfeksjon er lite effektivt ved våte eller synlig skitne hender, da bør håndvask utføres.
- Alkoholbasert desinfeksjon kan være egnet på tur, etter at skitne hender først er rengjort med våtservietter

Hostehygiene:

- Det anbefales å ha tørkepapir lett tilgjengelig til bruk for barn/ansatte. Har man ikke det tilgjengelig, anbefales det å bruke albuekroken når en hoster eller nyser.

- Unngå å røre ved ansiktet eller øynene. Et slikt tiltak vil være vanskelig for små barn, men eldre barn og ansatte kan oppfordres til dette.

Bleieskift:

- Det skal brukes engangshansker ved bleieskift.
- Etter å ha tatt av engangshanskene vaskes hendene med såpe og vann.
- Bleiene kastes i en pose som knyttes igjen i vanlig restavfall eller i egen bleiebøtte.

Godt renhold

Det nye koronaviruset (SARS-CoV-2) fjernes enkelt ved manuell rengjøring med vann og vanlige rengjøringsmidler. Viruset kan overleve på flater fra timer til dager avhengig av type overflate, temperatur, sollys og andre faktorer. Derfor er grundig og hyppig renhold viktig for å forebygge smitte.

Utsatte områder (se nedenfor) skal ha forsterket renhold. Gå gjennom rutiner og lokale renholdsplaner og lag tilpasninger (organisering, ansvar og ressursbehov).

Ekstra beskyttelsesutstyr trengs ikke, men håndvask skal gjøres etter rengjøring, også hvis hansker er brukt. Løse gulvtepper bør fjernes for å lette rengjøring.

Det er ikke nødvendig å bruke desinfeksjon rutinemessig i barnehagen. Hvis desinfeksjon likevel brukes, må synlig skitt først tørkes bort med klut eller tørkepapir, ellers virker ikke desinfeksjonsmiddelet. Aktuelle desinfeksjonsmidler er alkoholbasert desinfeksjon og klorin.

Det er viktig med forsterket renhold på utsatte områder:

- Toaletter og vaskeservanter må rengjøres minimum daglig
- Tørk over flater som toalettsete og kran på servanten 2-4 ganger daglig
- Engangs papirhåndklær og såpe skal være tilgjengelig, og man må sørge for at søppel tømmes regelmessig
- Potter rengjøres etter bruk
- Spisebord vaskes med vann og såpe etter bruk
- Dørhåndtak, trappegelendre, stoler, andre bordflater og gjenstander som ofte berøres rengjøres hyppig, minimum daglig
- Leker, sportsutstyr, nettbrett, datamaskiner/tastaturer må også vaskes av minimum daglig
- Reduser antall leker, slik at renhold er gjennomførbart.
- Tøyleker og andre tekstiler må vaskes på minimum 60°C. Hvis ikke det er mulig, må de ryddes bort
- Sengetøy oppbevares adskilt og navnet, og vaskes på 60°C
- Dekketøy og bestikk vaskes i oppvaskmaskin i henhold til gjeldende rutiner

For generelle hygieneråd i barnehage, se Hygieneråd for forebygging av smittsomme sykdommer i barnehagen (fhi.no).

Redusert kontakthyppighet mellom personer

Redusert kontakt med andre vil minske risiko for smitte fra personer som ikke vet at de er smittsomme. For å oppnå dette må man øke avstand mellom personer, redusere antall barn som er tett sammen og det kan arrangeres færre møter og samlinger. Det er likevel viktig å understreke at personalet fortsatt kan og må ivareta barnets behov for kontakt og omsorg, slik at barna også trygges på den nye situasjonen i barnehagen.

For barnehagebarn hvor det er vanskelig å regulere avstand til andre, blir det viktigste tiltaket å begrense antall nærkontakter til hvert barn og ansatte, for eksempel ved å ha små grupper og ha faste ansatte for hver gruppe. Dette kalles å lage 'kohorter' og i barnehagen vil dette være det viktigste utgangspunktet for smittebegrensning og eventuell sporing av smitte. En kohort må være en fast gruppe med barn og ansatte, som minst mulig blandes med andre grupper. En kohort kan ta utgangpunkt i barnehagens gruppeinndeling (for eksempel avdeling) og bemanningsnorm[4] (minimum 1 ansatt per 3 barn under 3 år, og minimum 1 ansatt per 6 barn over 3 år). Innen en kohort kan barn og ansatte omgås normalt, på lik linje som i en husstand. Slik ivaretar man barnas behov for omsorg samtidig som man begrenser mulighet for smittespredning.

To kohorter kan samarbeide for praktisk gjennomføring av barnehagedagen, men det bør unngås å blande flere ulike kohorter. Kohortenes sammensetning kan ved behov endres, men ikke oftere enn ukentlig og etter en helg (minst to dager uten kontakt mellom barn og ansatte i en kohort). På denne måten blir det færrest mulig nærkontakter ved påvist sykdom hos et barn eller en ansatt. Det er en fordel at barna ikke omgås mange øvrige barn på fritiden.

Tabell: Forslag til organisering av kohorter (kohort er en gruppe barn og voksne som definert i teksten over).

Avdeling	Kohortstørrelse	Eksempel på organisering per uke
Småbarnsavdeling (under 3 år)	3 barn og en ansatt. For eksempel kan det være 4 kohorter i en småbarnsavdeling med 12 barn	• Kohort 1 og 2 samarbeider for praktisk gjennomføring av barnehagedagen (lik inne og utetid, måltider mm). • Voksne fra kohort 1 kan avhjelpe i kohort 2, og motsatt. • Barna i kohort 1 leker først og fremst med de andre barna i kohort 1, men det kan være noe blanding med barna i kohort 2. • Tilsvarende organiseres kohort 3 og 4. • Kohort 1 og 2 skal i utgangspunktet ikke blandes med kohort 3 og 4. Kohortene kan passere hverandre og være kortvarig i samme rom (inntil 15 minutter). • Kohortene (som ikke samarbeider) kan oppholde seg i samme rom, såfremt det kan være minimum to meters avstand mellom kohortene over lengre tid. • Kohortene (som ikke samarbeider) bør ha ulike områder å leke i ute
Storbarnsavdeling (over 3 år)	6 barn og en ansatt. For eksempel kan det være 4 kohorter i en avdeling med 24 barn	

Utforming av lokalet kan være av betydning for hvor mange barn og ansatte som kan være tilstede i samme rom. For å unngå for tett kontakt mellom kohortene, må det legges opp til økt bruk av uteaktiviteter så langt det er mulig.

Her gis forslag til hvordan kontaktreduserende tiltak kan gjennomføres for barna. Hver barnehage må selv finne løsninger som kan tilpasses lokalt. Egne råd for kontaktreduserende tiltak for ansatte, blir gitt tilslutt i dette kapittelet.

Fysisk kontakt:

- Behovet for nærhet og omsorg hos barna må ivaretas, særlig etter gjenåpning hvor noen barn har spesielt behov for nærhet. Ansatte bør vaske hender etter kos og trøsting.

Tetthet i grupper:

- Etablere kohorter av barn (se over) som skal være sammen ute og inne.
- Kohortene kan bytte sammensetning ukentlig etter en helg.
- Ta i bruk større lokaler der det er mulig.
- Sørge for at alle barn har egen sitteplass ved mat eller aktiviteter der de sitter, med avstand mellom barn.
- Unngå trengsel på vei inn og ut av barnehagen, og på toaletter.
- Økt bruk av utetid.
- For å unngå flere kohorter sammen, kan lekeplassen deles i soner
- Ha ulike tidspunkt for når barn i ulike grupper er ute for å begrense antall barn som er ute samtidig.

På starten og slutten av dagen:

- Kartlegge og planlegge ulike oppmøte- og hentetider for å unngå trengsel i garderoben
- Det tilstrebes at foresatte ikke blir med inn i barnehagen hvis ikke det er nødvendig. Her må likevel hensyn til barnets behov for trygghet veie tyngst. Der det er mulig kan barn møte ansatte ved inngangen når dagen starter, og foresatte møter samme sted ved henting.
- Barna kan møte i utetøy for å kunne starte dagen ute der dette er mulig.
- Bruk av offentlig transport til og fra barnehage begrenses der det er mulig.

Begrense deling av mat og gjenstander:

- Barna skal ikke dele mat og drikke
- Mat skal serveres porsjonsvis
- Barna bør spise i sine kohorter. Ved felles spiserom, bør kohortene spise til forskjellig tid. Bord og stoler bør vaskes av etter hver gruppe.
- Der mat vanligvis tilberedes i barnehagen, skal ikke barna bidra.
- Begrens deling av materiell (for eksempel tegnesaker, saks, viskelær, blyantspisser, nettbrett og lignende)
- Leker skal ikke deles mellom kohorter før lekene er rengjort
- Leker skal ikke tas med hjemmefra. Kosedyr eller lignende må holdes begrenset til det enkelte barn, for eksempel ved soving.

Spesielt for ansatte:

- Holde avstand (minst 1 meter) til kolleger i andre (ikke samarbeidende) kohorter.
- Begrense fysiske møter og pauser der flere samles. Bruke videokonferanser i stedet for fysiske møter med kolleger der det er mulig.
- Unngå håndhilsning og klemming.

- Unngå bruk av ringer og håndsmykker på jobb.
- Felles nettbrett, datamaskiner/tastaturer må vaskes av etter bruk.
- Være ekstra oppmerksomme på hygiene rundt kjøkken/spiserom.
- Begrense bruk av offentlig transport til og fra arbeidsplassen der det er mulig.
- Dersom det er ansatte som arbeider i flere barnehager, må de få opplæring i gjeldende lokale rutiner i hver barnehage. Det bør tilstrebes å unngå å jobbe i ulike barnehager samme dag.
- For spesielle tjenester (PPT, logoped og andre) skal disse følge basale smittevernrutiner etter gjeldende anbefalinger (god hånd- og hostehygiene, ikke møte opp ved sykdom, osv.), men kan ellers utføre sitt arbeid som normalt.

[4] Jf. barnehageloven § 18.

Er det noen barn og ansatte det må tas spesielle hensyn til?

Barn med kroniske sykdommer

Barn og unge har så langt ikke vist å ha risiko for alvorlig forløp av covid-19. Kunnskaps-grunnlaget er imidlertid begrenset, og som et føre-var-prinsipp for å minske smitterisiko kan det derfor være barn som skal rådes til å unngå oppmøte i barnehage. I slike tilfeller skal imidlertid også andre faktorer som er viktige for barns behov tas med i betraktning. Barnehagen og foresatte kan også ha en dialog om det er mulig å tilrettelegge slik at disse barna kan møte i barnehagen. Mulige tiltak kan for eksempel være at barnet kun møter i barnehage i utetiden eller at det opprettes små grupper rundt det ene barnet (2-3 barn).

Norsk barnelegeforening har i samråd med Folkehelseinstituttet utarbeidet en oversikt over ulike diagnoser hos barn og unge og om det eventuelt skal tas spesielle hensyn. Norsk barnelegeforening mener at de aller fleste barn med kroniske sykdommer kan og bør gå i barnehage og skole.

Barn og unge som har kroniske sykdommer, men som **kan møte i barnehage** og skole som vanlig:

- Barn og unge med diabetes
- Barn og unge med velkontrollert astma
- Barn og unge med allergi
- Barn og unge med epilepsi
- Barn og unge med Downs syndrom
- Barn og unge med hjertefeil uten hjertesvikt
- Barn og unge med autoimmune sykdommer som bruker immundempende behandling og har stabil sykdom
- Tidligere premature barn uten betydelig lungesykdom

Barn og unge som har kroniske sykdommer, men hvor det **individuelt kan vurderes om det er grunnlag for at barnet skal holdes hjemme** er listet nedenfor (1-8):

1. Barn og unge som er organtransplanterte
2. Barn og unge som er benmargstransplanterte siste 12 måneder
3. Barn og unge som er i aktiv kreftbehandling
4. Barn og unge med alvorlig hjertesykdom
5. Barn og unge med alvorlig lungesykdom og/eller har betydelig redusert lungekapasitet:
6. Barn og unge med diagnostisert alvorlig, medfødt sykdom i immunforsvaret i ustabil fase som gjør dem særlig utsatt for alvorlige luftveisinfeksjoner
7. Barn og unge på immundempende medisin og aktiv kronisk sykdom
8. Det kan gjelde enkelte andre barn med alvorlige diagnoser som ikke er nevnt her. I slike tilfeller må behov for tilrettelagt undervisning avklares med behandlende barnelege.

Hvilke diagnoser som inngår i gruppe 1-8 er nærmere spesifisert på nettsidene til Norsk barnelegeforening. Listen er også formidlet til Norsk forening for allmennmedisin.

Som hovedregel er det ikke grunnlag for at søsken til disse barna/ungdommene skal holdes hjemme. Et viktig unntak er søsken som skal være benmargsdonor for husstandsmedlemmer (siste 28 dager før donasjon).

Voksne (foresatte/ansatte)

Basert på informasjon om utbruddet så langt fra Kina, Italia, Storbritannia, USA og Norge, er det særlig eldre personer (over 65 år) som har høyere risiko for alvorlig sykdom med det nye koronaviruset, spesielt dersom de i tillegg har underliggende kronisk sykdom. I tillegg kan voksne personer, særlig de over 50 år, med kroniske sykdommer som hjerte-karsykdom (inkludert høyt blodtrykk) og diabetes ha noe høyere risiko for alvorlig forløp av covid-19. Ansatte som tilhører grupper med høyere risiko for alvorlig forløp av covid-19 bør vurderes individuelt i forhold til tilrettelagt arbeid. Ansatte dette er aktuelt for, må ha legeerklæring.

For oppdatert informasjon om personer som kan ha høyere risiko for covid-19, se Folkehelseinstituttets nettsider.

Det er ikke vist at gravide kvinner har høyere risiko for alvorlig sykdom av covid-19 og det er heller ikke grunnlag for å mistenke at infeksjon kan gi risiko for fosterskade. Folke-helseinstituttet anbefaler at gravide kvinner som har kronisk sykdom eller svangerskaps-komplikasjoner bør diskutere med egen lege om det er grunn til å utvise ekstra forsiktighet og behov for tilrettelegging på arbeidsplassen.

Foresatte som er i risikogruppe kan kontakte egen lege for å vurdere behov for til rette-legging av barnehagetilbudet for ytterligere å begrense smitterisiko til hjemmet. For barn med foresatte (andre i husholdningen) i risikogruppe, bør det opprettes dialog mellom barnehagen og foresatte om det er mulig å tilrettelegge. Mulige tiltak kan for eksempel være at barnet kun møter i barnehage i utetiden eller at det opprettes små grupper rundt det ene barnet (2-3 barn). I slike tilfeller skal også andre faktorer som er viktige for barns behov tas med i betraktning.

Opplæring av ansatte og informasjon til foresatte

Ansatte skal få opplæring i å gjennomføre nødvendige smitteverntiltak som beskrevet i denne veilederen. Veilederen vil suppleres med ytterligere informasjon som kan benyttes i kompetanseheving av ansatte.

Foreldre og foresatte skal være trygge på at det er forsvarlig at barna går i barnehagen igjen. Det er derfor viktig at barnehagen har god dialog med foreldre og foresatte. Videre er det viktig at foreldre og foresatte aktivt bidrar til å gjennomføre smitteverntiltakene i samsvar med denne veilederen.

Det utarbeides egen informasjon til denne gruppen. Informasjon om dette finnes på http://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/

Sjekkliste for smittevern i barnehager

Nedenfor følger en sjekkliste for barnehageledere om hvilke tiltak som må være på plass før gjenåpning. Tiltakene er nærmere beskrevet over.

Du kan laste ned sjekklisten som pdf fra denne siden

Nedenfor følger en sjekkliste for barnehageledere om hvilke tiltak som må være på plass før gjenåpning. Tiltakene er nærmere beskrevet over. Det er barnehageeiers ansvar å sørge for at smitteverntiltak er på plass, men ansatte skal være kjent med innholdet og utførelse av smitteverntiltak.

Barnehageeiers overordnete ansvar

Tiltak	Utført dato	Merknad
Opplæring av ansatte i smitteverntiltak ved at de gjøres kjent med innholdet i denne veilederen		
Informasjon til foresatte om nye rutiner i barnehagen		
Lage plan for håndvaskrutiner for barn og ansatte		
Lage skriftlig rutine for renhold		
Lage plan for oppretting og organisering av kohorter		
Ha dialog med ansatte som er i risikogrupper og barn som har behov for tilrettelegging		

Hygienetiltak

Tiltak	Utført dato	Merknad
Sikre at det er nok såpe og tørkepapir tilgjengelig ved alle håndvaskstasjoner og toaletter		
Opplæring av barna i håndvaskrutiner og hostehygiene		
Henge opp plakater om håndvaskrutiner og hostehygiene		
Henge opp alkoholbasert desinfeksjon der ikke håndvask er tilgjengelig		
Planlegge håndhygienetiltak ute og på tur (våtservietter og alkoholbasert desinfeksjon)		
Ha egne avfallsbøtter til bleier og hansker til bleieskift		

Redusert kontakt mellom personer

Tiltak	Utført dato	Merknad
Vurdere bruk av rom i forhold til antall barn i gruppene		
Planlegge for aktiviteter ute, med ulike tider for ulike grupper		
Dele opp lekeplassen for ulike grupper		
Unngå større samlinger av barn		
Sørg for at det er tilstrekkelig utstyr som tegnesaker, viskelær, sakser og blyantspissere for å begrense deling		
Sørg for at barna har egen sitteplass med god avtand under måltider og aktiviteter		
Mat serveres porsjonsvis		
Lag en plan for å redusere trengsel i garderober, toaletter og på vei inn og ut av barnehagen		
Organisere oppmøte- og hentetider for å hindre trengsel (alternerende tider for foresatte)		
Prøv å starte dagen ute		
Unngå kollektivtransport ved turer ut av barnehagen		

Renhold

Tiltak	Utført dato	Merknad
Lage en plan for renhold, som beskriver hyppighet og metode for de ulike punktene. Planen må omfatte toaletter, servanter, hyppig berørte gjenstander (dørhåndtak, trappegelendre, lysbrytere ol.)		
Lage en plan for renhold av leker, sportsutstyr, nettbrett og lignende. Leker og gjenstander som ikke kan vaskes ryddes bort		

For ansatte

Tiltak	Utført dato	Merknad
Begrense fysiske møter, eventuelt tilrettelegge for videokonferanse		
Holde avstand i pauser		
Etablere rutiner for vask av felles nettbrett, datamaskiner/tastaturer		
Oppfordre til å ikke bruke offentlig transport		

Kilder

Unicef, WHO, IFRC. Key Messages and Actions for COVID-19 Prevention and Control in Schools. March 2020. https://www.who.int/news-room/detail/10-03-2020-covid-19-ifrc-unicef-and-who-issue-guidance-to-protect-children-and-support-safe-school-operations

CDC. https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/guidance-for-schools.html

Tiltak på skole- og barnehageområdet under koronautbruddet våren 2020, rapport 03.04.2020. Finnes på på Udir sin nettside: https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/